

ACȚIUNI HIBRIDE DE DESTRUCTURARE STATALĂ

HYBRID ACTIONS LEADING TO STATE DISMANTLING

General de brigadă (r) prof. univ. dr. Mircea UDRESCU*
Colonel (r) prof. univ. dr. Benone ANDRONIC **

Rezumat: Este un adevăr istoric faptul că statele se destructurează prin acțiuni hibride, în care interesele externe sunt susținute de entități naționaliste. Buna guvernare poate tempera sau, dimpotrivă, poate deveni părtașă la destrămarea entităților statale. Poate tempera, atunci când creează și impune principii generale de conviețuire pe întregul teritoriu statal, sau poate deveni părtașă la procesul de destrămarea statală atunci când se exagerează pe politici de discriminare pozitivă a minorităților de orice fel. Un stat este supus acțiunilor de destructurare hibridă și în condițiile în care instituțiile sale de drept nu acționează unitar, angajează o luptă mediatică și stradală pentru interese meschine, nesocotesc prin agresivitate minoritară, în numele democrației, activitatea majorității, când în numele forței dreptului se cultivă dreptul forței. Destructurarea statală devine astfel realitate prin supușenie și sărăcire.

Cuvinte-cheie: stat; securitate; democrație; drept; acțiuni hibride; destabilizare; corectitudine; minoritate; majoritate.

Abstract: It has been proven historically that states can be dismantled through hybrid actions, in which external interests are supported by nationalistic entities. Good governance can mitigate or, on the contrary, become part of the process of dismantling state entities. It can mitigate this process when it creates and imposes general principles of common existence on the whole territory of the state, or it can contribute to state dismantling when positive discrimination policies are exaggerated in relation to minorities, irrespective of the sort. A state is also subject to the actions of hybrid dismantling if its lawful institutions do not act in a unitary manner, but rather engage in a media fight and street manifestations for petty interests and ignore through minority aggressiveness, in the name of democracy, the activity of majority. Thus, the force given by the rule of law turns into laws imposed by the rule of force. As people's will is submitted and people become poorer and poorer, state dismantling turns into reality.

Keywords: state; security; democracy; law; hybrid actions; dismantling; correctness; minority; majority

---

* Prof. Univ. Asoc. la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, membru titular al Academiei Oamenilor de Științe din România, email: mirceaudrescu@yahoo.com,

** Prof. univ. asoc. la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, membru corespondent al Academiei Oamenilor de Științe din România, email: benoneandronic@yahoo.com

În evoluția istorică a civilizațiilor de pe Planeta Albastră acțiunile de destructurare ale unor culturi și entități statale nu sunt fenomene noi. Acestea au dus la dispariția unor culturi și entități, cel mai adesea prin: *Repunerea în discuție a trecutului lor istoric; Destructurarea economiei naționale prin privatizări tenebroase ale unităților economice prin influențe politice și sociale; Proliferarea de intoleranțe sociale primejdioase; Izolare, destabilizare și revanșă; Sărăcirea populației; Amăgiri instituționale de la cel mai înalt nivel.*

Să analizăm, pe rând, cum se exercită aceste acțiuni hibride, acum în preajma Centenarului Marii Uniri a națiunii noastre.

Repunerea în discuție a trecutului istoric. Deși poporul român dorește unirea cu Moldova, care a ajuns la fosta URSS în condițiile mult prea cunoscute ale celui de-al doilea război mondial, se pare că această dorință nu este împărtășită de administrația SUA, drept pentru care ni s-au comunicat public asemenea considerente, prin vocea ambasadorului său la Chișinău, astfel: „*Consider că este foarte important și aceasta, desigur, este politica noastră, cred că și politica de aici. Moldova trebuie să rămână un stat suveran și independent în cadrul unor granițe sigure. Alăturarea României de exemplu, ca o cale de a intra în UE sau pentru orice alt motiv, nu este o alegere practică și nu este o alegere care va face lucrurile mai bune aici în Moldova. Ceea ce va face lucrurile mai bune aici în Moldova este cooperarea dintre clasa politică și oamenii din Moldova pentru ca ei toți să contribuie la realizarea unei țări mai bune pentru moldoveni. Moldova nu este România, Moldova își are propria sa istorie și propriile sale provocări, printre care este faptul că Moldova este o țară multiethnică cu oameni care vorbesc limbi diferite și desigur, mai este și problema transnistreană, care nici măcar nu este sub controlul guvernului central, dar care are nevoie de un statut special, dar un statut special în cadrul Republicii Moldova. Potențialul aici este foarte mare, aveți un popor calificat și harnic, sunt multe posibilități în anumite sectoare pe lângă agricultură, și asta include sectorul textil și IT. Este regretabil că atât de mulți cetățeni au plecat din Moldova de la independența ei, nereușind să găsească un serviciu sau să vadă un viitor pentru ei aici. Cred că este foarte important ca să se încerce să facă lucrurile mai bune aici pentru ca cel puțin o parte din cei plecați, să fie atrași înapoi pentru a contribui. Sunt foarte mulți moldoveni care ar dori să se întoarcă, dacă ar simți că pot contribui și dacă ar fi vreo șansă ca lucrurile care sunt atât de problematice acum, ar putea fi rezolvate. Nu este ușor, mulți oameni și-au pierdut încrederea în clasa politică, în guvern, dar este important să nu-ți pierzi încrederea, este important să aibă încredere în ei înșiși ca moldoveni și să se recunoască pe ei înșiși ca moldoveni, ca o naționalitate aparte*

și o țară aparte pentru a face acest loc mai bun²⁸ O asemenea poziție publică, din partea partenerului național strategic, este menită să influențeze întregul sistem de decizii politice majore. Este, totodată, și un mesaj clar către toate acele structuri politice care au asemenea interese declarate, atât pentru cele din interiorul celor două țări, dar, mai ales, și pentru cele din exteriorul acestora.

Dinspre Rusia vin informații mai mult decât neliniștitoare: se declară răspicat „Granițele Rusiei nu se termină nicăieri...²⁹, iar o predicție cinică ce vizează harta Europei în 2035 consacră următoarele modificări statale de graniță, astfel: „Spania va pierde Țara Bascilor și Catalonia, Franța rămâne fără Piemont și Alsacia, Liga Nordului ia jumătate din Italia, apare un stat independent Galiția, Regatul Unit va rămâne doar cu Anglia și Țara Galilor, Belgia va dispărea ca stat, Flandra se va alătura Olandei, Valonia se va uni cu Franța, Bosnia și Herțegovina va fi împărțită între Serbia și Croația, Ungaria revizionistă va reuși să își recupereze o parte din teritoriile pierdute în 1918, în special în dauna României, prin anexarea unei părți din Transilvania și a Voivodinei. În viziunea publicației ruse, Polonia va fi pedepsită pentru alierea cu Vestul și, până în 2035, va fi dezmembrată chiar de către actualii parteneri. Germania va anexa Pomerania și Silezia, dar și Prusia de Est (Rusia retrăgându-se din actuala sa enclavă Kaliningrad). Cât privește Ucraina, o mică parte din Ucraina de vest își va declara independența, dar din noul stat se va desprinde Transcarpatia, care va fi imediat anexată de Ungaria. Până în 2035, Rusia își va extinde dominația asupra tuturor teritoriilor în care există o majoritate etnică rusă. Astfel, Belarus va deveni doar o nouă republică a Federației Ruse, iar statele baltice vor pierde părți din teritoriu în favoarea Moscovei. Ucraina de est va deveni, de asemenea, o provincie a Rusiei. „Experții” citați de Express Gazeta preconizează însă că, pentru a se compensa pierderea unei părți din Transilvania, România se va reuni cu actuala Republică Moldova (fără Transnistria) și cu Bucovina de Nord. În schimb, Bulgaria va fi pedepsită de Turcia, care va ocupa o zonă mare în jurul portului Burgas, acolo unde se va stabili o bună parte din numeroasa minoritate turcă din Bulgaria. În Caucaz, Georgia va plăti scump apropierea actuală față de Vest. Țara va fi practic ruptă în două printr-un coridor care va lega Armenia de aliații ruși. Apoi, Georgia va pierde actuala republică separatistă Abhazia, care va fi anexată de Moscova.³⁰

Desigur, cu totul întâmplător și fără nici-o legătură cu demersurile diplomatice actuale și tot mai evidente ruso-ungare, *zece cetățeni români de etnie maghiară au inițiat un proiect de lege pentru autonomia Ținutului Secuiesc.*

²⁸ Știri pe surse.ro, din 28.08.2016

²⁹ www.hotnews.ro/știri internaționale, accesat în 24 septembrie 2016

³⁰ Cum văd rușii harta Europei în 2035, Monitorul de Făgăraș, din 14 octombrie 2014

Inițiativa legislativă a fost publicată în Monitorul Oficial nr.66 (Partea I), fiind însoțită de avizul negativ al Consiliului Legislativ, inițiativa având nevoie de 100 000 de semnături din minimum zece județe pentru a fi depusă la Parlament și votată. În esență, inițiativa prevede înființarea regiunii politice Ținutul Secuiesc ca și „comunitate autonomă cu personalitate juridică”, ce ar urma să încorporeze județele Harghita și Covasna, precum și o parte din județul Mureș. Desigur, Ținutul Secuiesc ar urma să fie condus de un președinte ales prin vot democratic, să aibă autonomie administrativă și politică în raport cu statul român, iar limba maghiară ar urma să fie limba oficială³¹. Este lesne de înțeles că, UDMR, presa de limbă maghiară, personalități cunoscute ale acestor demersuri politice etc. au salutat această inițiativă cetățenească, angajându-se să o susțină prin toate mijloacele. Un prim pas a fost făcut la Comisia de Monitorizare a Congresului Puterilor Locale și Regionale, în cadrul căreia reprezentanta Ungariei a desfășurat o intensă activitate de influențare a membrilor comisiei de deliberare, formată din reprezentanți ai Franței, Italiei, Finlandei, Portugaliei și Republicii Moldova. Desigur, Ținutul Secuiesc reprezintă un caz ce capătă aspecte de internaționalizare. De data aceasta, cererea a fost respinsă, dar nimic nu garantează același tip de decizie și în alte stări contextuale, mai ales în condițiile în care președintele Consiliului Județean Covasna și primarul localității Sfântul Gheorghe, puternic susținuți de delegația Ungariei, s-au considerat nedreptățiți.

Această problemă este deosebit de serioasă. Invitat la un post de televiziune, un fost director al SRI a explicat că, din informațiile deținute, de-a lungul timpului s-a urmărit și continuă să se acționeze concertat în direcția „ruperii Transilvaniei ca republică independentă, unirii Basarabiei cu Moldova într-o altă republică și federalizării restului României.” Fostul șef SRI a mai precizat că acest plan este încă actual și că se încearcă periodic punerea sa în aplicare, de aceea impunându-se nevoia de întărire a statului român pentru a evita o astfel de situație mai ales în actualul context regional. Cu deosebită responsabilitate, acesta a adus argumente relevante, astfel: „Pentru cei care, în naivitatea lor, zâmbesc neîncrezători, să le amintesc că două mari țări din fostul bloc comunist – Iugoslavia și Cehoslovacia – au fost rupte în bucăți cu girul NATO și UE, în urmă cu foarte puțini ani. Prin urmare, trebuie să înțelegem că puterile din Europa, mai ales Germania, nu au nevoie de state mari în Imperiul UE pe care îl conduc, și în niciun caz de țări care să se dezvolte accelerat, așa cum ar putea România să o facă, la câte resurse are. Ei își doresc piață de desfacere și țărișoare ascultătoare... Iar pentru a duce la bun sfârșit acest plan despre care vorbește se lucrează din răspuțeri, pe următoarele direcții:

³¹ Pe larg HotNews.ro. din 26 ianuarie 2017

- În primul rând se investește din greu în această parte a țării pentru a crea un decalaj economic cât mai mare între Transilvania și restul României și pentru a amplifica astfel nemulțumirea românilor de aici, care vor considera tot mai nedrept să sponsorizeze ei celelalte zone mai sărace ale țării. Astăzi, în Transilvania, sunt deja mai multe posturi de radio și televiziune, conduse de cetățeni români, care militează într-un mod manipulator pentru o „autoguvernare” a Transilvaniei;

- Tensiunile interetnice din zonele majoritar maghiare sunt încurajate, pentru ca maghiarii să se poată pretinde în exterior discriminați de români și astfel să atragă simpatia comunității internaționale. Au mai făcut-o și în 1990 cu cazul Cofariu când lucrurile au fost răstălmăcite de toată presa internațională, prezentându-i pe ungurii agresori drept victime;

- Încercarea de federalizare a țării prin obținerea unei autonomii economice și administrative a Transilvaniei;

- Transformarea Transilvaniei într-un protectorat al UE, așa cum a și cerut Laslo Tokes în urmă cu câțiva ani;

- Peste toate, Ungaria îi promovează intens pe istoricii români ale căror declarații publice mincinoase le sunt de folos. Vezi cazul Lucian Boia, care spune că românii nu au drepturi istorice în Transilvania, sau cazul Marius Diaconescu, care spune că românii transilvăneni nu au fost discriminați de unguri în Evul Mediu. Ambii sunt profesori la Facultatea de Istorie din cadrul Universității București și sunt traduși de unguri cu mare plăcere, pentru a le folosi spusele în propaganda revizionistă³².

Și nu întâmplător sunt și declarațiile actualului președinte al Republicii Moldova care a reproșat istoriei faptul că Rusia imperială s-a mulțumit cu Moldova de până la Prut și nu a solicitat întreaga regiune istorică Moldova, până pe Carpați.

Destructurarea economiei naționale prin privatizări tenebroase ale unităților economice prin influențe politice și sociale.

Să luăm în discuție doar un exemplu: Privatizarea Petrom. Mai toată lumea cunoaște că OMV a preluat petrolul românesc pe de-a întregul, o parte a gazelor și o bună parte din infrastructura de distribuție a carburanților. Numai că preluarea sub control de către un stat, prin cetățenii săi desigur, a bogățiilor subsolului altui stat constituie faza primitivă a colonialismului. Se spune că acțiunea de privatizare a fost dictată de UE, ca dovadă a bunei credințe românești pentru a fi primiți în acest club de elită numit UE. Astfel, România a devenit singura țară din regiune fără o companie sub control național de distribuție de carburanți, cu toate că era singura țară ce deținea resurse de petrol. Aderarea României la UE a însemnat și

---

³² <http://www.youtube.com/watch?> Accesat la 20 noiembrie 2016

acceptarea reglementărilor UE din domeniul energetic, în baza cărora rezervele energetice sunt rezerve ale UE nu neapărat ale statului de reședință. Aparatul birocratic al UE stabilește prețurile energetice, fără a avea în proprietate nici-o sursă de energie. Ca atare, OMV a acționat în sensul ca prețul gazelor obținute în intern din România să fie exploatate la prețul din import practicat în UE, de circa trei ori mai mare decât cel național, pe seama consumatorilor români. OMV a reclamat România la UE că nu-i înlesnește transportul de gaze către Austria, și aceasta a fost obligată să suporte costurile racordării la conducta ce lega Bulgaria de Ungaria și Austria. Sunt suficiente voci care solicită creșterea redevențelor, care au rămas aceleași de la momentul privatizării. Numai că OMV a convins deja administrația prezidențială că este nevoie de predictibilitate fiscală și legislativă care să mențină interesul pentru dezvoltare. Pare că oricare companie multinațională ce a prins rădăcini în România se amestecă nejustificat în politica economică a țării și chiar au reprezentanți în parlamentul României.

Proliferarea de intoleranțe sociale primejdioase. Exemplu poate veni de la evenimentele din ianuarie-februarie 2017. Majoritatea guvernamentală a avut proasta inspirație să elaboreze o ordonanță de urgență, cu subiect despre amnistie și grațiere, care au deranjat anumite persoane din administrația publică, din serviciile de forță, ca și din unele entități justițiare, la care s-au angajat cu toate forțele disponibile partidele din opoziție și adevărații luptători ilegaliști din societățile civile. Disjunția socială a ajuns repede la paroxism. Zeci și sute de mii de români au ieșit în piață, protestând împotriva excesului de putere, împotriva penalilor de la putere, pentru o justiție liberă, mai ales pentru ca DNA și DIICOT să fie lăsate în pace să-și facă treaba. Pare straniu că tinerii au făcut eforturi supraomenești pentru a rezista chiar și capriciilor vremii, cu temperaturi cu multe grade cu minus, și nu au făcut nimic când s-au realizat flagrant privatizări frauduloase, când s-au tăiat pădurile, când s-au desființat sute de fabrici și combinate, când s-au vândut la străini mii de hectare de pământ etc. Nu, aceste lucruri nu sunt pe agenda zilei la manifestanți. Sunt însă idei care îndeamnă la continuarea manifestațiilor pentru ca Guvernul să-și dea demisia și pentru asanarea clasei politice. Numai că așa au continuat și manifestațiile din Ucraina, din Libia, mai ales din Siria. O minoritate potențată stradal poate deveni instrument de destructurare statală, din moment ce se neagă cerințele democrației politice. O escaladare a stărilor conflictuale dintre SUA sau UE și Rusia se poate transforma într-un pericol iminent pentru securitatea internă a României, în condițiile în care se exersează intoleranțe politice și sociale.

Izolare. Destabilizare. Revanșă. Pare o înșiruire de cuvinte desprinse dintr-un scenariu de groază. S-a dorit intrarea României în NATO și UE, dar nu puține

sunt vocile care spun că acest lucru s-a făcut forțat, urmărindu-se extinderea urgentă a celor două structuri comunitare. Dorind să facă parte din aceste cluburi selecte, România a sacrificat tot ceea ce era de sacrificat: economie, suveranitate și securitate. Imediat, cetățenii de etnie maghiară au devenit și cetățeni ai Ungariei, unii dintre ei fiind mândri că se găsesc și sub protecția Ungariei. Oficiali ai Ungariei participă la adevărate acțiuni antiromânești, cultivând spiritul revanșard și discreditarea istoriei statului român. Simbolurile statului român sunt ignorate și sfidate în multe localități din Transilvania istorică, în timp ce cele cu trimitere la istoria maghiarilor sunt revigorate. Bisericile catolice și protestante din Transilvania sunt foarte active în susținerea retrocedărilor de pământuri și clădiri cu valoare de patrimoniu. Autorități locale din Transilvania pun sub semnul întrebării autoritatea statului român, iar cetățenii de origine română se simt discriminați în propria lor țară. Mai mult, Parlamentul României este înștiințat printr-un document elaborat de cerința cetățenească, de autonomie administrativă și culturală a unei regiuni locuite preponderent de secui. România, pe fondul intrării în NATO și UE, a renunțat la orice pretenții față de statele învecinate. Ca atare, românii din Moldova, Basarabia, Ungaria, Serbia și Bulgaria s-au simțit trădați. România a susținut intervenția armatelor aliate în Serbia. România a fost foarte vocală în a condamna forma de război hibrid desfășurat de Rusia în Ucraina. Deodată, România se convinge tot mai mult de un adevărat parteneriat strategic ce se naște între Ungaria și Rusia. În același timp, Rusia amenință securitatea României din cauza scutului antirachetă NATO amplasat la Deveselu. Nu întâmplător, președintele ales al Moldovei primește de la Moscova o hartă care prezintă Moldova până pe Carpați, iar Președintele Moldovei declară că Rusia a făcut o greșeală când s-a mulțumit cu Moldova până la Prut. Oare este întâmplător faptul că Bulgaria nu agreează constituirea unei forțe navale comune NATO la Marea Neagră? Serbia și Rusia preconizează să desfășoare manevre militare comune. Noua Administrație a SUA afirmă că NATO este o construcție învechită și cere o contribuție financiară mai mare a țărilor NATO pentru propria lor securitate. Uniunea Europeană se clatină prin părăsirea acesteia de către Marea Britanie. Uniunea europeană dorește să se restructureze, acceptând necesitatea unei construcții cu mai multe viteze. România nu este de acord cu această construcție, dar nimeni nu o ia în seamă. România pare un stat lipsit de direcție. Atașat unor acorduri strategice mult prea îndepărtate și clădite pe interesul extern, statul român ignoră faptul că vecinătățile și coeziunea internă sunt fundamente ale stabilității și prosperității statale.

Sărăcirea populației. După 27 de ani de construcție a noii societăți, cu sfătuitori occidentali, românii simt că au fost trădați, atât de cei care le-au

monitorizat direcțiile de acțiune, cât și de propria elită politică. Cei aproape patru milioane de oameni plecați la muncă în străinătate se mai războiesc cu partidele considerate corupte, cealaltă parte, cea majoritară, se afundă din an în an și mai mult în sărăcie. De curând, Institutul de Cercetare a Calității Vieții a lansat raportul *Calitatea Vieții*: situația actuală și perspective pentru 2038, din care se pot desprinde aprecieri destul de nefavorabile pentru întreaga societate românească, astfel³³: După 27 de ani, România se plasează pe ultimul loc, împreună cu Bulgaria, la distanță de standardele europene, dar și față de celelalte țări foste socialiste membre UE. O țară subdezvoltată, sărăcită, cu o economie dezindustrializată și cu o agricultură dezorganizată, o economie incapabilă de a oferi locuri de muncă pentru întreaga populație, munci cu valoare scăzută, o comunitate demoralizată, Clasa politică se confruntă vizibil cu o criză profundă. Ea este considerată responsabilă de orientarea greșită a societății și de proasta funcționare a statului. Majoritatea populației era nemulțumită în anul 2015 de modul în care funcționează democrația în România: 84% dintre români nu au încredere în partidele politice, elementul cheie al democrației. Sunt unele variații: în perioadele guvernărilor care au dat speranțe, oamenii au fost mai optimiști, dar întotdeauna cei pesimiști au constituit majoritatea, Grupul social cel mai afectat de sărăcie este cel al copiilor, la mare distanță de celelalte țări europene. Amploarea ei s-a datorat combinării a trei factori: pierderea locurilor de muncă, deteriorarea veniturilor principale, salariile și pensiile, o politică socială de protecție plasată la un nivel foarte scăzut. Datele duc la o concluzie îngrijorătoare: munca nu reprezintă o cale sigură de evitare a sărăciei. Minimul decent de viață era asigurat doar în 1989 pentru tipul de familie de 4 persoane cu 2 salarii minime și 2 alocații pentru copii. În 2015, acestui tip de familie i se asigura doar 75% din venitul minim decent de viață. În 1989 acest tip de familie depășea cu mult minimul de supraviețuire. În perioada tranziției, situația materială se înrăutățește și doar în 2015 reușește să se apropie de nivelul minim de supraviețuire, fără încă a-l depăși. Aceste date duc la o concluzie importantă: în întreaga perioadă, salariul minim nu este un factor de scoatere din sărăcie. El nu asigură un nivel decent de viață, decât în 1989 și 2016. Populația româniei se află cu moralul la pământ, iar democrația este în pericol., vinovați de această situație fiind, desigur, calitatea slabă a politicienilor și politicile greșite implementate de aceștia. Totul atrage atenția asupra faptului că societatea românească riscă să fie scindată politic între populație și instituțiile publice, instituții afectate de corupție și incapabile să ofere speranța unui program credibil de a înscrie țara pe calea dezvoltării. Cele zece direcții de acțiune, care au ca orizont anul 2038, sunt de un

---

³³ Din Petre Zoltan, Raport: Calitatea vieții din România, la coada Uniunii Europene, www.românialiberă.ro, 12 martie 2017

cinism lugubru, deoarece într-o sărăcie morbidă este lesne de înțeles că cei chemați să suporte noile suferințe sunt cei ce nu vor mai prinde anul 2038 în viață. Oricum, direcțiile de acțiune sunt general valabile pentru oricare stat, astfel:

- De la o reformă economică cu rezultate mai degrabă negative și sacrificarea stării sociale a populației, la o strategie centrată pe ieșirea din multiplele crize ale societății românești și promovarea modelului unei societăți de calitate care să asigure prosperitatea;

- Compensarea creșterii economice moderate cu promovarea unei societăți echilibrate social, rațional organizată, cu un nivel ridicat al funcționării democrației, centrare pe nevoile populației; creșterea calității vieții, optimism, încredere în instituțiile publice, respect pentru om;

- Înlocuirea viziunii dominată de un mondialism economic gol cu un program de dezvoltare a economiei naționale, orientat spre promovarea bunăstării colective: relansarea economiei românești cu obiectivul creării de noi locuri de muncă de calitate; politica salariului mic înlocuită cu politica salariului la nivel european; reechilibrarea raportului dintre muncă și profit, care este actualmente grav în defavoarea muncii;

- Nouă viziune a poziției și rolului statului: de la un stat minimal, la un stat de dimensiuni europene, orientat activ spre promovarea dezvoltării social-economice;

- Politica socială centrată activ pe suportul pentru copii și familii. Un program național de reabilitare a natalității, și, complementar, combaterea abandonului copilului. Obiectiv pe termen mediu și lung: stabilizarea natalității cel puțin la nivelul reproducerii simple a populației.

- Reforma sistemului public cu priorități: debirocratizarea, simplificarea și eficientizarea, cetățeanul pus ca valoare centrală a sistemului public;

- Promovarea valorilor morale în viața socială, responsabilitatea și coeziunea socială;

- Abordarea cu prioritate a situațiilor sociale extreme: sărăcirea populației, care a tins să se cronicizeze la nivelul a 40% din populație; lichidarea „*pungilor de sărăcie*”, cele mai multe aflate încă într-un proces de creștere; apariția unor noi surse de aruncare în sărăcie, ca de exemplu debransarea de la sistemul de încălzire publică și de la electricitate, pierderea locuinței, crize generate de îndatorirea financiară fără speranțe;

- Promovarea unui stil de viață echilibrat, adaptat la contextul unei societăți moderne, dar și la resursele economice existente;

- Introducerea unui sistem național de monitorizare și evaluare a politicilor, programelor/ proiectelor sociale, a gradului de progres a României. Oamenii de bună credință se pot întreba de ce nu s-au implementat aceste direcții de acțiune

sub auspiciile UE acum mai bine de douăzeci de ani și cum ar putea deveni ele forme de atașament social când societatea nu mai are încredere în partidele politice, în instituțiile statului - care au acționat numai sub binecuvântare UE, în direcția politică, socială și de securitate în care România s-a angajat. Sărăcia, neîncrederea cultivată în partidele politice și în instituțiile statului, degradarea simbolurilor naționale, degradarea coeziunii sociale etc. constituie obiective evidente ale războiului hibrid de destrucție națională. România pare să ignore aceste tendințe care, funcție de context, demonstrează că istoria se poate repeta dacă nu s-a învățat ce trebuia din ea.

Raționamentele istoricului Florin Constantiniu sunt extrem de acuzatoare pentru clasa politică, dar acest lucru pare să nu deranjeze pe nimeni: „Situția catastrofală în care se află astăzi România are, ca să spun așa, doi responsabili, în afara crizei mondiale: clasa politică și masa poporului român. Clasa politică postdecembristă nu a avut – indiferent de partid – nici un proiect național. A avut, în schimb, un unic gând: să se căpătuiască. S-a repezit asupra României cu singurul gând al îmbogățirii. Oamenii politici au acționat ca niște vandali, distrugând și jefuind totul. Mongolii, ungurii, turcii, nemții, rușii nu au făcut românilor atâta rău cât au făcut politicienii postdecembriști în două decenii. Când, peste ani și ani, se va scrie istoria timpurilor de azi, nu vor ajunge blestemele pentru a-i condamna pe cei care au făcut ca România să rateze o mare șansă de afirmare și bunăstare și să fie adusă la sapă de lemn. Dar clasa politică nu și-ar fi putut desfășura „*opera nefastă*” nefastă dacă în calea ei ar fi întâlnit rezistența hotărâtă a opiniei publice, manifestarea riguroasă a spiritului civic.”³⁴

Un recunoscut economist al mediului universitar românesc se minuna de ceea ce înțelegea foarte bine: „eu, ca și dumneavoastră, plătesc apa la o companie numită Apa Nova care e o companie franceză dar îmi vinde apă românească pentru că, cu siguranță, nu o aduce din Franța. Deci eu, atunci când fac duș sau când îmi fac un ceai, îl fac cu apă românească, dar banii mei pleacă în Franța. Curentul electric îl plătesc la o companie italiană numită Enel. Deci, cum am aprins un bec, am deschis o supapă prin care banii mei se scurg în Italia. Sînt convins că nici Enelul nu-mi vinde curent italian. Gazul metan îl plătesc la GDF Suez (Gaz de France Suez), firmă tot franceză ce îmi vinde mie și multor altora gaz metan românesc, dar banii noștri pleacă la Paris să se integreze în UE. Telefonul, indiferent că-l plătesc la Romtelecom, Vodafone, Orange sau Cosmote, cum deschid gura să zic ceva la telefon, cum îmi mai zboară din portofel niște bani către zări străine. ...Deci cam astea sînt urmările politicii de privatizare a celor care au condus țara în ultimii 24 de ani. Am fost predați la pachet, pe post de consumatori

---

³⁴ Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, în Lumea, no.5, 2012, p.106.

captivi, unor companii străine care ne calculează prețurile în euro, deși noi sîntem plătiți în lei! Pe facturi prețurile cresc fără să ne întrebe nimeni, deși noi avem un contract cu fiecare din aceste companii de utilități... Toată lumea consumă și nimeni nu mai produce nimic, iar banii românilor se scurg în afară țării. Pagubele sînt uriașe! Au dispărut, în ultimii 24 de ani peste 1200 de întreprinderi productive: fabrici, uzine, combinate, cooperative agricole și meșteșugărești, sisteme de irigații și cîte altele! În România, Primul Război Mondial, Al Doilea Război Mondial și cutremurul din 1977 nu au distrus 1200 de întreprinderi. Politicienii ultimilor 24 de ani au reușit performanța! Nici bomba de la Hiroșima și bomba de la Nagasaky nu au reușit performanță asta, e dovedit statistic.³⁵ Asemenea comentarii, ce descriu situații percepute ca atare de marea majoritate a românilor au drept consecință cronicizarea neîncrederii în clasa politică. De la stînga la dreapta, cei ce au trecut pe la putere sunt percepuți ca lipsiți de patriotism, dar lipsiți și de cele mai elementare cerințe ale conviețuirii într-un climat de moralitate. De aceea, sunt tot mai des pronunțate expresiile de părăsire a țării, deoarece aceasta, pe fondul unui climat generalizat de hoție, nu mai oferă condiții minime de realizare socială.

Amăgiri instituționale de la cel mai înalt nivel. . În 2008, la inițiativa șefului statului Traian Băsescu, s-a semnat Pactul național pentru educație. Reprezentanții partidelor politice parlamentare, ai instituțiilor și organizațiilor semnatare, s-au angajat solemn ca, în toate acțiunile viitoare referitoare la educația națională să se urmărească viziunea, misiunea și următoarele obiective strategice, astfel:

- Modernizarea educației în perioada 2008-2013, astfel încât în 2014, atunci când un nou buget al Uniunii europene va intra în vigoare, școala românească să fie perfect sincronizată cu realitățile școlilor europene;
- Asigurarea în perioada 2008-2013 a unui minim de 6% din PIB pentru educație;
- Transformarea educației timpurii într-un bun public, garantarea unei educații școlare obligatorii de 10 ani și a unui acces neîngrădit la educație gratuită de 13 ani;
- Descentralizarea financiară;
- Adoptarea principiului „finanțarea urmează elevul” în învățămîntul primar, gimnazial și liceal, respectiv a principiului „finanțării multianuale pe cicluri de studii și bazat pe proiecte” în învățămîntul universitar;
- Adoptarea unei carte a drepturilor și libertăților educației;

---

³⁵ Ilie Șerbănescu, *Scrisoarea unui fost ministru de Finanțe despre cum au fost furați românii*, HOTINFO.RO

- Definirea unor zone de educație prioritară, pentru a depăși decalajul care separă în mod dramatic mediul rural de cel urban sau diferite categorii de cetățeni români;

- Selectarea celor mai bune programe educative care să corespundă nevoilor de educație ale elevilor;

- Pregătirea profesorilor după ultimele cercetări internaționale în pedagogie;

- Crearea cadrului de educație specifică pentru copii cu nevoi speciale de educație;

- Stimularea „*brain regain*” în universitățile și centrele de cercetări;

- Realizarea criteriilor și clasamentelor școlare pe bază de metodologii internaționale unanim acceptate (de tip Shanghai) stabilite de un corp de experți și evaluatori independenți, cu recunoaștere internațională și națională în domeniul educației, provenind din rândul societății civile;

- Introducerea sistemului de „*policy making*” în educație, în care specialiști cu înalt grad de cunoaștere internațională și națională a problemelor caută optumul de reglementare în urma studiilor și analizelor;

- Realizarea unui tabel de bord „*Score Card*”, transparent publicului, cu obiective și realizări care trebuie livrate conform termenelor limită clar definite. Președintele Traian Băsescu, liderul PSD Mircea Geoană, liderul UDMR Marko Bela, liderul PRM Corneliu Vadim Tudor, liderul PC Daniela Popa, liderul PDL Emil Boc, liderul deputaților minorităților Varujan Pambuccian și ministrul Educației, Cristian Adomniței (PNL), au fost semnatarii Pactului pentru educație. Aproape nimic din ceea ce e scris mai sus nu s-a realizat până acum.

Ignorând tot ceea ce s-a promis, noua formulă prezidențială propune un nou pact pentru educație intitulat „*România educată*”. Acesta este un proiect național inițiat de Președintele României, Klaus Iohannis, care-și propune să susțină reșezarea societății pe valori, dezvoltarea unei culturi a succesului bazată pe performanță, muncă, talent, onestitate și integritate. La intrarea în cel de-al doilea secol de existență ca stat modern și unitar, este important ca educația și cercetarea să dobândească o fundație solidă și predictibilă, pe care să continue drumul către România educată scrie pe site-ul Administrației Prezidențiale. Ca atare, în perioada 2016-2018, Administrația Prezidențială și-a propus să deruleze o amplă dezbatere publică privind educația și cercetarea din România, structurată în trei etape: Prima etapă (2016-2017) a presupus o serie de opt consultări cu privire la viziunea și obiectivele de țară pentru educație și cercetare (dezbateri regionale), dezvoltarea și diseminarea unui chestionar online, 35 de evenimente de consultare organizate de terți etc. A doua etapă (2017-2018) pornește de la elementele de viziune identificate în etapa anterioară, pentru a putea continua consultarea cu privire la strategia pentru educație și cercetare la orizontul 2018-2030. În acest sens,

Administrația Prezidențială va constitui șapte grupuri de lucru cu rolul de a dezvolta concluziile primei etape într-un pachet de strategii detaliate pe teme prioritare: cariera didactică; echitatea sistemului educațional; profesionalizarea managementului educațional; un învățământ profesional și tehnic de calitate; autonomie, calitate și internaționalizare în învățământul superior; educație timpurie accesibilă tuturor; evaluarea elevilor și studenților. A treia etapă (2018) va presupune finalizarea rezultatelor proiectului: o viziune de țară și obiectivele de țară asupra educației și cercetării din România, pentru următorii 12 ani (2018-2030); o strategie pentru sectorul educație și cercetare la orizontul 2018-2030; o serie de propuneri de politici publice pe teme desemnate ca fiind prioritare în cadrul proiectului, care vor include și elemente privind guvernarea sistemului de educație și cercetare. Toate etapele propuse în acest proiect se vor desfășurate conform calendarului, rezultatele obținute fiind publice, iar eficiența acestui demers se apreciază a fi predictibilă.³⁶ Ca și cum Guvernul nu cunoaște mare lucru de demersul Președinției, noul ministru de resort își propune o nouă lege a învățământului, care să intre în vigoare cel târziu la 1 octombrie 2018. Pentru a demonstra că demersul său este credibil, noul ministru a făcut următoarele precizări la Consiliul Național al Rectorilor. Astfel, în 2017, perioada aprilie-mai, va fi realizată o sinteză a consultărilor anterioare. În perioada iunie-noiembrie are loc evaluarea sistemului național de educație (starea educației), apoi în perioada noiembrie-decembrie trebuie asumate opțiunile majore ale educației. Din 2018, respectiv în perioada ianuarie - februarie, va fi elaborat proiectul legii educației. În perioada martie - mai au loc dezbateri publice și în iunie - septembrie au loc dezbateri în Parlament, astfel încât noul proiect să intre în vigoare la 1 octombrie, odată cu începerea noului an universitar. Un demers asemănător, care vizează educația și învățământul, este și în atenția Academiei Române. În înțelepciunea populară se spune „*un copil cu prea multe moașe rămâne cu buricul nelegat*”. După un proiect național, girat de fostul Președinte, un altul, ce are drept inițiator pe Președintele actual, la care se adaugă inițiative de sine stătătoare fie ale ministrului de resort, fie ale Guvernului, fie ale Academiei Române are toate șansele să se înscrie în rândul marilor promisiuni deșarte, făcând să scadă și mai mult coeziunea socială. Lipsa de coeziune și de comunicare a demersurilor ce se urmăresc face ca fiecare familie din țară, care are cel puțin un membru aflat în sistemul de învățământ, să se simtă vulnerabilă pentru generațiile viitoare, din moment ce cei ce dețin puterea mimează numai responsabilitatea enormă ce le revine. Cu asemenea perspective, este de înțeles exodul celor mai mulți angajați către vestul Europei și putem să găsim explicații la formele de demotivare care caracterizează generațiile

---

³⁶ Advertising, inRead invented by Teads.

tinere. Acestea încep în copilărie, prin programe școlare neadaptate mediului, se continuă cu multitudinea de comparații tendențioase apărute în mass-media între situația școlilor și a pieței forței de muncă din România și țările vestice, cu politicile publice fără sustenabilitate pe termen mediu și lung, dar și cu acțiuni de genul rezist, noaptea ca hoții, care ascund dezaprobarea și dezamăgirile tinerilor față de sistemul politic din România. Totul apare ca fond social gata oricând să explodeze și să arunce țara într-un haos specific acțiunilor hibride intenționate.

Concluzii. Este un adevăr istoric faptul că statele se destructurează prin acțiuni hibride, în care interesele externe sunt susținute de entități naționaliste. Buna guvernare poate tempera sau, dimpotrivă, poate deveni părtașă la destrămarea entităților statale. Poate tempera, atunci când creează și impune principii generale de conviețuire pe întregul teritoriu statal, sau poate deveni părtașă la procesul de destrămarea statală atunci când se exagerează cu politici de discriminare pozitivă a minorităților de orice fel. În asemenea condiții, și marea tăcută, majoritară, își dă seama că buna credință este înlocuită de acțiuni subversive, de genul: privilegiile excesive pentru minoritari și umilire a celor majoritari, principii de acțiune legal structurate pentru cei mulți și concesiile excesive pentru unii, agresivitate exponențială din partea celor puțini și supușenie din partea majorității etc. Desigur, sunt câțiva care, în numele corectitudinii politice, consideră că nu este cazul să ne mirăm cel puțin de cazuri de genul: pentru unii cetățeni care trăiesc în România, limba română este o limbă străină, autonomia culturală trebuie să fie finanțată de statul român, autoritățile locale să fie vorbitoare de limbă minoritară iar cetățenii majoritari să se adreseze acestora în limba minorității, în semn de respect și considerație, simbolurile minoritare au prioritate în fața simbolurilor naționale, ignorarea abuzurilor minoritare asupra reprezentanților majorității, chiar dacă acestea reprezintă încălcări grave ale legilor naționale. Un stat este supus acțiunilor de destructurare hibridă și în condițiile în care instituțiile sale de drept nu acționează unitar, angajează o luptă mediatică și stradală pentru interese meschine, nesocotesc prin agresivitate minoritară, în numele democrației, activitatea majorității, când în numele forței dreptului se cultivă dreptul forței. Destructurarea statală devine astfel realitate prin supușenie și sărăcire.

BIBLIOGRAFIE

- *** *Cum văd rușii harta Europei în 2035*, Monitorul de Făgăraș din 14 octombrie 2014;
- CONSTANTINIU F., *O istorie sinceră a poporului român*, în Lumea, nr.5, 2012; HotNews.ro, 26 ianuarie 2017;
- ȘERBĂNESCU I., *Scrisoarea unui fost ministru de Finanțe despre cum au fost furați românii*, HOTINFO.RO;
- Știri pe surse.ro, 28 august 2016.
- ZOLTAN P., *Raport: Calitatea vieții din România, la coada Uniunii Europene*, www.româniliberă.ro;

